

Verzamelde reacties publieke consultatie GEO standaarden

De staatssecretaris van Economische Zaken heeft op maandag 17 september 2007 het actieplan open standaarden en open source software aan de Tweede Kamer gestuurd. Het doel van het actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie.

Een onderdeel van het actieplan is het opstellen van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe "pas toe of leg uit" (comply-or-explain). Het College Standaardisatie spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard.

De expertbeoordeling van de GEO standaarden heeft plaatsgevonden tijdens een bijeenkomst op vrijdag 21 augustus 2009. Conform procedure is het expertadvies vier weken publiek geconsulteerd. Dit document bevat alle ontvangen reacties op de consultatieronde van de GEO standaarden¹.

In dit document vindt u achtereenvolgens de reacties van:

- Nederland Open in Verbinding
- Ministerie van LNV
- Kadaster
- Ministerie van BZK
- Gemeente Roosendaal
- Geonovum
- Ministerie van VROM
- Ministerie van OCW
- Marij (ICTU)
- Novay

¹ De GEO standaarden, WSRP 2.0 en PDF 1.7 zijn tijdens dezelfde periode geconsulteerd. Sommige reacties in dit document bevatten opmerkingen op meerdere van deze standaarden.

Krukkert, D. (Dennis)

From: Piet Hein Minnecre [PietHein.Minnecre@noiv.nl]
Sent: maandag 21 september 2009 13:07
To: GBO Forumstandaardisatie
Cc: Marian Barendrecht; Krukkert, D. (Dennis); Ineke Schop; Joris Gresnigt
Subject: Consultatieprocedure GEO-standaarden (en PDF en WSRP)

Geachte heer, mevrouw

Hierbij reageren op het verzoek om reactie op de openbare consultatie van de standaarden PDF, WSRP en GEO.

Wij kunnen ons vinden in het advies van de expertgroepen PDF en WSRP.

Ook in het advies van de werkgroep GEO kunnen wij ons vinden. Daarbij hechten we er wel aan dat voldaan wordt aan de door de expertgroep gestelde voorwaarden (of dat minstens zeer heldere afspraken gemaakt worden over hoe aan deze voorwaarden op de korte termijn voldaan zal worden) alvorens de standaard wordt opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Piet Hein Minnecre
Adviseur Open Standaarden NOiV

Reactie LNV – consultatie Geo standaarden 1.0

Dit is de reactie van LNV om de voorgestelde Geo standaarden op te nemen in de standaarden lijst (comply or explain). De reactie is opgesteld door het Gis Competence Center (GCC) van LNV in overleg met de Directie Organisatie en Bedrijfsvoering (DOB).

Referenties:

- OS_Consultatiedocument_Geo_standaarden_1_0.pdf
- brief openbare consultatie WSRP PDF 1 7 GEO 1 sep 2009.pdf
- <http://www.geonovum.nl/geostandaarden>
- <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/openbare-consultatie>

auteur:

ing. J.T.M. Baltussen – Geo ICT architect GCC

Review:

drs. L.C.W Schaminee – Ontwikkelaar, GCC

ir. P. Kuivenhoven – Adviseur, GCC

drs. F. Lips – Geo Beleids adviseur, DOB

Utrecht, 21 september 2009

Reactie

Advies LNV aan de expertgroep

LNV kan zich in grote lijnen vinden in de aanbevelingen van de expertgroep Geo standaarden. LNV onderschrijft het belang van het uitwisselen van geo-informatie met behulp van open geo-standaarden met haar ketenpartners (mede-overheden, natuur(beheer)organisaties, agrarische sector, etc.) en past deze actief toe. Met name bij de bouw van Geo-ICT systemen die koppelbaar moeten zijn met systemen van derden implementeert LNV open geo-standaarden. LNV is echter ook van mening dat voor haar *interne* bedrijfsvoering het niet noodzakelijk of altijd gewenst is om per definitie open geo-standaarden toe te passen. LNV heeft een bedrijfsbrede Geo-ICT architectuur ingericht die is geoptimaliseerd voor processen in de uitvoerende diensten. Sommige voorgestelde geo-standaarden zijn hiervoor te omslachtig of voorzien niet in de gewenste functionaliteit. Dit betekent dat voor haar *interne* bedrijfsvoering LNV eigen keuzes moet maken over het al of niet inzetten van open geo-standaarden. Daarnaast worden hier een aantal punten opmerkingen gemaakt over zaken als de rijpheid van gekozen standaarden en beveiliging.

ad hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Toepassings- en werkingsgebied")

Vraag 2: Bent u het eens met de door de expertgroep geadviseerde versies en toepassingsgebieden van de Geo-standaarden? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Het overkoepelende toepassingsgebied is als volgt geformuleerd:

Uitwisseling van geografische informatie tussen organisaties, waarbij de ruimtelijke dimensie van significant belang is.

Reactie A) - Vraag 2:

In deze formulering word gesproken over **organisaties**, maar niet verder gespecificeerd wat hiermee bedoeld wordt.

LNV onderschrijft het e-overheid beleid en het belang van het gebruik van open standaarden.

In de notitie CS02-11-06A_opleg_OSB_en_KPS.pdf van 13 november 2007 van het Bureau Forum Standaardisatie aan het college Standaardisatie wordt in beslispunt 1. geagendeerd:

1) *De gekozen standaarden voor OBS en KPS voor de eigen aansluiting op de overheidsservicebus en Koppelnet Publieke Sector.*

*De Overheids Service Bus(OSB) levert standaarden voor de logistiek van elektronische berichtenuitwisseling tussen overheidsorganisaties in het publieke domein.
Het Koppelnetwerk Publieke Sector (KPS) richt zich op een standaard voor interconnectiviteit in het datatransport binnen de overheid.*

LNV legt dit uit dat de standaarden gelden indien informatie volgens de OSB wordt uitgewisseld. LNV conformeert zich ook aan de open standaardenlijst (hoewel niet vermeld in bovenstaande notitie) indien informatie met de niet overheidspartijen wordt uitgewisseld (bv. Agrariërs, natuurorganisaties, ketenpartners). Bij interne informatie uitwisseling binnen LNV wordt echter deze standaardenlijst niet als verplicht gehanteerd.

Strekking van het standpunt van LNV is dat LNV zich ziet als één organisatie en voor externe informatie uitwisseling (overheid / bedrijfsleven) open standaarden gebruikt en voor interne informatie uitwisseling zelf de afweging maakt of de open geo-standaarden zinvol zijn.

De vraag is hoe het Bureau Forum Standaardisatie de term organisatie uitlegt. Mogelijk is het beter om niet de term organisatie te gebruiken, maar te spreken over (formele) informatie uitwisseling volgens de OSB binnen publieke- en met de private sector.

Ad 2.2.4 Nederlands WFS profiel, versie 1.1

Als toepassingsgebied wordt voorgesteld:

Uitwisseling van geografische vector data tussen (geografische) informatiesystemen.

Reactie C) - Vraag 2:

C1) Wat betekenen de haakjes rond het woord (geografische). Het is lastig om systemen als geografisch te classificeren. De genomineerde ge0-standaarden worden met name gebruikt op internet technologie gebaseerde GIS systemen.

C2) Het uitwisselen van geografische vector data is vaak een onderdeel van een bedrijfsproces in een keten. Als voorbeeld het project Geoboer waar LNV perceelsgegevens uitwisselt met agrariërs. Hierbij dienen agrariërs een geautoriseerde mutatie in met gecombineerde administratieve en geografische gegevens. WFS biedt niet de functionaliteit om dit in een transactie en geautoriseerd uit te voeren.

C3) WFS is niet geschikt voor het uitwisselen van grotere hoeveelheden geografische vector data is. WFS gebruikt een ongecomprimeerde datastructuur (GML), waardoor de data volumes enorm toenemen en de performance onacceptabel is.

C4) Op de website van Geonovum is alleen versie 1.0 beschikbaar van het Nederlands WFS profiel. Naar welk document wordt nu gerefereerd?

C5) Gezien de beperkingen die ook genoemd zijn omtrent WFS-t (transactional) zou je qua toepassingsgebied beter kunnen spreken van **Uitlevering van geografische vector data naar...** in plaats van uitwisseling.

C6) In de WFS specification 1.1.0 wordt WFS in drie klassen ingedeeld: Basis, Xlink en Transactional. Geadviseerd wordt om voor de Nederlandse standaardenlijst alleen de Basic WFS op te nemen.

Citaat (WFS 1.1.0):

A basic WFS would implement the GetCapabilities, DescribeFeatureType and GetFeature operations. This would be considered a READ-ONLY web feature service.

Advies: WFS is een zinvolle standaard voor internet based web gissystemen. De huidige omschrijving is erg ruim en geeft discussie. Bekijk of er een beter passende omschrijving van het werkingsgebied is te formuleren.

Ad 2.2.6 GML, versie 3.1.1.

Reactie D) - Vraag 2:

D1) Het genoemde document (Nederlands profiel voor GML 3.2.1. (GML4NL) is niet vindbaar op de Geonovum website.

D2) Uitwisseling van grote en complexe bestanden in GML levert problemen op. Als voorbeeld is gebleken dat de uitlevering van de TOP10-NL in GML formaat erg lastig is.

Reactie E) - Vraag 2:

Bij een aantal van de voorgestelde geo standaarden is er onduidelijkheid over de vast te stellen versie. Bij implementatie van de standaarden zit de ellende vaak in kleine verschillen (en de vrijheidsgraden) tussen versies van de standaard. Hoe denkt de het Forum om te gaan met (komende) versie en de vaststelling hiervan.

Advies: In de praktijk stemt Geonovum de voorgestelde versie goed af binnen de sector. Het is echter onwenselijk om telkens een formele consultatie procedure te organiseren bij een upgrade van een versie. Er zou een minder formele en snellere procedure moeten zijn om dit op te lossen. Van belang is dat ook GIS softwareleveranciers hierbij betrokken zijn, aangezien die de implementaties verzorgen.

Vraag 3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van de Geo standaarden? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

Gesteld werkingsgebied:

Overheden en instellingen uit de (semi-) publieke sector

Reactie E) - Vraag 3:

Zoals geformuleerd (zie Reactie A) is onduidelijk welke organisatorische eenheden bedoeld worden van de overheden en instellingen.

Vraag 4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de Geo standaarden? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

Ja

Vraag 5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de Geo standaarden? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Ad 3.2.1. Volwassenheid

Reactie F) - Vraag 5:

WFS: Ondanks dat WFS al een aantal jaren bestaat en er weinig is gewijzigd aan de standaard, is de implementatie bij de verschillende leveranciers niet gelijk. Hierdoor kun je zeggen dat de standaard niet stabiel is.

Reactie G) - Vraag 5:

Ondersteuning marktpartijen: De ondersteuning van het Nederlandse profiel wil wel eens haperen (bv. bij metadata voor data en services). Dit blijft een aandachtspunt, hoewel geen reden om de vaststelling van deze standaard blokkeren.

Ad 3.2.2. Functionaliteit

“Via WFS kunnen geografische objecten worden **uitgewisseld**”.

Reactie H) - Vraag 5:

Vanwege genoemde Read-only karakter (zie Reactie C) liever spreken over uitlevering.

Advies: Geeft per genoemde standaard aan wat de functionele eisen zijn (nen3610, WMS, WFS, metadata voor data en services).

Ad 3.2.3 Concurrerende standaarden

Reactie I) - Vraag 5:

Aanvullend:

KML is ook een door OGC vastgestelde standaard, die zowel punten, lijnen, vlakken als images (en WMS) ondersteunt.

Citaat (**OGC 07-147r2: OGC-KML 2.2.0**):

KML is an XML language focused on geographic visualization, including annotation of maps and images. Geographic visualization includes not only the presentation of graphical data on the globe, but also the control of the user's navigation in the sense of where to go and where to look.

From this perspective, KML is complementary to most of the key existing OGC standards including GML (Geography Markup Language), WFS (Web Feature Service) and WMS (Web Map Service). Currently, KML 2.2 utilizes certain geometry elements derived from GML 2.1.2. These elements include point, line string, linear ring, and polygon.

Reactie J) - Vraag 5:

Aanvullend:

netCDF: Standaard binnen de meteorologie voor het uitwisselen van waarnemingen (ook vooral geografisch van aard).

Vraag 6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het **potentieel** van de Geo standaarden? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]

Ja

Vraag 7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de **impact** het potentieel van de Geo standaarden? [paragraaf 3.4 van het expertadvies]

Reactie K) - Vraag 7:

Zoals gesteld in vraag 1 bestaat er onduidelijkheid over het werkingsgebied van deze standaarden.

Vanuit de positie van LNV als een organisatie bestaat er geen risico op de bedrijfsvoering en informatievoorziening. In de praktijk houdt LNV zich al aan deze standaarden wanneer geografische informatie wordt uitgewisseld met externe partijen (overheid en bedrijfsleven).

Beveiliging en privacy:

Reactie L) - Vraag 7:

In het expert advies wordt terecht gewezen op risico's bij gebruik van WFS. Deze bezwaren zijn in zekere zin ook van toepassing op WMS, waarbij ook informatie in (beeld en attributen) opgevraagd kan worden. Zonder aanvullende voorziening is WMS en WFS niet geschikt om vertrouwelijke informatie uit te wisselen.

Vraag 8. Bent u het eens met de samenvatting zoals de expertgroep geeft? [paragraaf 4.1 van het expertadvies]

Vraag 9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie? [paragraaf 4.2 van het expertadvies]

Reactie M) - Vraag 8 en 9:

Advies LNV aan de expertgroep

LNV kan zich in grote lijnen vinden in de aanbevelingen van de expertgroep Geo standaarden. LNV onderschrijft het belang van het uitwisselen van geo-informatie met behulp van open geo-standaarden met haar ketenpartners (mede-overheden, natuur(beheer)organisaties, agrarische sector, etc.) en past deze actief toe. Met name bij de bouw van Geo-ICT systemen die koppelbaar moeten zijn met systemen van derden implementeert LNV open geo-standaarden. LNV is echter ook van mening dat voor haar *interne* bedrijfsvoering het niet noodzakelijk of altijd gewenst is om per definitie open geo-standaarden toe te passen. LNV heeft een bedrijfsbrede Geo-ICT architectuur ingericht die is geoptimaliseerd voor processen in de uitvoerende diensten. Sommige voorgestelde geo-standaarden zijn hiervoor te omslachtig of voorzien niet in de gewenste functionaliteit. Dit

betekent dat voor haar *interne* bedrijfsvoering LNV eigen keuzes moet te maken over het al of niet inzetten van open geo-standaarden.

In het verlengde van de gemaakte opmerkingen is het wenselijk om een toelichting te schrijven over het gebruik van open geo-standaarden (met name WFS en GML). De toelichting zou dan ook voor niet Geo experts een leidraad zijn om een zinvol gebruik van de geo-standaarden te stimuleren.

Vraag 10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent de Geo standaarden die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van de Geo standaarden op de lijst met standaarden? [paragraaf 4.3 van het expertadvies]

Reactie N) - Vraag 10:

Nvt: (De paragraaf 4.3 is niet opgenomen in het expertadvies)

Contact gegevens:

Ing. J.T.M. Baltussen (Jeroen)

Geo-ICT architect

Gis Competence Center - LNV

Postbus 20021

5302 LA Utrecht

Tel: 06 52401020

Email: j.t.m.baltussen@minlnv.nl

**Directie Strategie & Beleid
Adviseurs S&B**

Post/retouradres
Postbus 9046, 7300 GH Apeldoorn

Datum
22 september 2009

Onderwerp
Consultatieprocedure GEO-standaarden

Behandeld door
Steven Mekking

Directe nummers
T (088) 183 31 42, F (088) 183 20 50
steven.mekking@kadaster.nl

Blad
1 van 1

GBO.overheid
Bureau Forum Standaardisatie
Postbus 84011
2508 Den Haag
Nederland

Geachte heer, mevrouw,

Als Kadaster ondersteunen we het expertadvies Geo standaarden. We onderschrijven het advies en de onderliggende argumentatie. Het antwoord op de vragen 1 t.m. 9 van het consultatiedocument luidt dan ook bevestigend.

We hebben echter wel een algemene opmerking (vraag 10) betreffende het beheer van deze standaarden.

De voorgedragen geo-standaarden zijn weliswaar volwassen, maar tegelijkertijd nog behoorlijk dynamisch. Vanwege deze dynamiek is voor de gebruikende organisaties de timing van de overstap op een nieuwe versie van de standaarden een belangrijk aandachtspunt. Hierbij moet een goed evenwicht worden gevonden tussen de functionele waarde van een nieuwe versie ten opzichte van de praktische implementeerbaarheid daarvan (o.a. de ondersteuning in software).

Dit evenwicht wordt het makkelijkst gevonden in een pragmatische en niet al te bureaucratische procedure waarbij de inhoudelijke experts van de gebruikersorganisaties nauw bij zijn betrokken en waarin snel kan worden geschakeld. Voor zover we dat nu kunnen overzien, past dat niet goed bij de huidige procedures van het College en het Bureau Forum Standaardisatie. Onze voorkeur gaat uit naar een aanpak waarbij de 'pas toe of leg uit lijst' van het College Standaardisatie alleen de standaards in algemene zin bevat (zonder versienummers, of met "vanaf" versienummers) en waarbij voor de invoering van nieuwere versies een lichtere procedure wordt gevolgd die aansluit op de al binnen de GEO-sector bestaande samenwerkingsverbanden en werkwijzen.

Met vriendelijke groet,



Steven Mekking
Senior adviseur Strategie en Beleid

Bezoekadres
Hofstraat 110,
7311 KZ Apeldoorn



Aan Portefuillehoud(st)er OSOSS BZK, GBO Overheid – Forum Standaardisatie

Directie
BZK.DCB.BV.BAO

HC de Raad
+31-6-22564823

Datum 16 sep 2009

Bijlagen 3

memo

Onderwerp Beantwoording Consultatie expertadvies
WSRP 2.0, PDF 1.7 en GEO Standaarden.

Inleiding

De Rijksoverheid heeft zich in het actieplan Nederland Open in Verbinding gecommitteerd aan bevordering van de toepassing van Open Standaarden en Open Source Software.

Voortvloeiend uit dit actieplan is de "pas toe of leg uit" rijksinstructie betreffende de toepassing van open standaarden in geval van softwareinkooptrajecten.

Namens GBO.Overheid is het Forum Standaardisatie belast met het beheer van de lijst met voor dit doel van toepassing zijnde Open Standaarden.

Het Forum Standaardisatie is voornemens enkele nieuwe standaarden aan deze lijst toe te voegen en heeft daartoe expertadviescommissies ingesteld.

Hieropvolgend heeft het Forum Standaardisatie de aan het actieplan NoiV deelnemende partijen verzocht commentaar te geven op deze expertadviezen betreffende de voorgestelde standaarden.

Dit document biedt een beknopt inzicht in de raakvlakken van de voorgestelde standaarden met de bedrijfsvoering van BZK en geeft namens het ministerie antwoord op de gestelde, door het Forum Standaardisatie gestelde, vragen.

Voorgestelde standaarden

WSRP 2.0

WSRP staat voor Web Services for Remote Portlets en heeft als toepassingsgebied *"het bij elkaar brengen van webapplicaties die door verschillende organisaties worden aangeboden, waarbij de leverancier van de webapplicatie controle moet houden over gedrag en presentatie van de webapplicatie."*

(bron:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Expertadvies_WSRP_-_finale_versie.pdf):

Er is niet een direct raakvlak tussen de beleidsverantwoordelijkheden van het ministerie van BZK en de toepassing van deze standaard, met name aangezien de standaard enkel een technische specificatie van de ontsluiting van de grafische interface-elementen van webgebaseerde applicaties (portals, of eigenlijk onderdelen van portals) voorschrijft.

PDF 1.7

PDF staat voor Portable Document Format en heeft als vind haar toepassing in de opslag, en distributie van beperkt, of niet, reviseerbare (vastgestelde) documenten. De toepassing van PDF ligt in het verlengde van het toepassingsgebied van de ODF (Open Document Format) standaard, welke bij uitstek geschikt is voor de opslag en distributie van reviseerbare (niet vastgestelde) documenten. De PDF-A standaard is met name geschikt voor archiveringstoepassingen. Datum

De PDF standaard is binnen het ministerie van BZK reeds geruime tijd in gebruik voor doeleinden elektronische facturatie via het Digidoc bedrijfsvoeringssysteem. PDF versie 1.7 is voornamelijk een technische revisie van de reeds in gebruik zijnde standaard, welke weinig tot geen invloed heeft op reeds in omloop zijnde PDF documenten en/of toepassingen.

GEO Standaarden

In tegenstelling tot de bovenstaande twee enkelvoudige standaarden betreft dit voorstel de opname van een aantal standaarden als samenhangend raamwerk voor de modellering van geografische gegevens. De standaarden omvatten onder andere enkele NEN normen, alsmede een bestandsformaat (GML).

De voorgestelde standaarden zijn met name toepasbaar bij de registratie van locaties, alsmede bij de registratie van inhoudelijke kenmerken van de desbetreffende locatie (metadata zoals bijvoorbeeld waterkwaliteit).

Binnen de beleidskaders van het ministerie van BZK wordt voornamelijk binnen het Directoraat-Generaal Veiligheid gebruik gemaakt van geografische dataverzamelingen. Zo heeft bijvoorbeeld het Nationaal Coördinatie Centrum diverse cartografische hulpmiddelen ter beschikking ten behoeve van, onder andere, positionering van kritische infrastructuur.

De voorgestelde set van standaarden omvat een zeer breed spectrum van registratiekenmerken, alsmede de kaders voor uitwisseling van deze data. Om die reden is het niet eenvoudig vast te stellen wat de algehele invloed van de vaststelling van dit raamwerk van standaarden kan hebben op de bedrijfsvoering van BZK en daarbinnen gebruikte systemen.

Bijlage 1 Commentaar/beantwoording consultatievragen WSRP 2.0

Datum

Links:

Expertadvies:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Expertadvies_WSRP_-_finale_versie.pdf

Consultatiedocument:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Consultatiedocument_WSRP_v2.0_01.pdf

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op WSRP v2.0).
 - Nee
2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van WSRP v2.0?
 - Nee, het voorgestelde toepassingsgebied is te abstract geformuleerd, in feite zou een eenvoudige HTML pagina voorzien van frames hieronder zou kunnen vallen. Voorgesteld wordt de term "webapplicaties" te vervangen voor "webservices" en hierbij de aan de w3c definitie (<http://www.w3.org/TR/ws-arch/#whatis>) van een webservice te refereren, dit met name aangezien een portlet een machine-interpreteerbare/herbruikbare vorm van een grafisch interface element biedt.
3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van WSRP v2.0?
 - Ja
4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaard WSRP v2.0?
 - Ja
5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard WSRP v2.0?
 - Ja
6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard WSRP v2.0?
 - Ja
7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard WSRP v2.0?
 - Ja
8. Bent u het eens met de overwegingen van de expertgroep?
 - Ja
9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie?
 - Nee, als voorwaarde zou gesteld moeten worden het beschikbaar zijn van een conformiteitstoetsingsinstrument. Immers, hoe is anders te controleren in hoeverre een aangeboden product voldoet aan de standaard?
10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent de WSRP v2.0 standaard die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van WSRP v2.0 op de lijst met standaarden?
 - Nee

Bijlage 2 Commentaar/beantwoording consultatievragen PDF 1.7

Datum

Links:

Expertadvies:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Expertadvies_PDF_1_7_-_finale_versie.pdf

Consultatiedocument:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Consultatiedocument_PDF_v1.7_01.pdf

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op PDF v1.7).
 - Nee
2. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde toepassingsgebied van PDF v1.7?
 - Ja
3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van PDF v1.7?
 - Ja
4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de standaard PDF v1.7?
 - Ja
5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de standaard PDF v1.7?
 - Ja
6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de standaard PDF v1.7?
 - Ja
7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de standaard PDF v1.7?
 - Ja
8. Bent u het eens met de overwegingen van de expertgroep?
 - Ja
9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie?
 - Ja
10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent de PDF v1.7 standaard die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van PDF v1.7 op de lijst met standaarden?
 - Ja

Bijlage 3 Commentaar/beantwoording consultatievragen GEO Standaarden

Datum

Links:

Expertadvies:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Expertadvies_Geo_standaarden_1_1.pdf

Consultatiedocument:

http://www.forumstandaardisatie.nl/fileadmin/OVOS/OS_Consultatiedocument_Geo_standaarden_1_0.pdf

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standaardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op de Geo standaarden).
 - Nee, in de toelichting wordt ook door de expertgroep de complexiteit van de raamwerkkeuze al aangegeven. Dit mede vanuit het oogpunt van versiebeheer van de verschillende standaards (welke verschillende beheersorganen en revisiemechanismen hebben).
2. Bent u het eens met de door de expertgroep geadviseerde versies en toepassingsgebieden van de Geo-standaarden?
 - Ja
3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van de Geo standaarden?
 - Ja
4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de Geo standaarden?
 - Nee, namelijk de transparantie van de verschillende revisieprocessen van de verschillende standaards verschilt zeer sterk. Zo heeft bijvoorbeeld Geonovem geen gedocumenteerd en vastgelegd revisieproces. Om een standaard als open en toekomstvast te beschouwen moet ook het revisieproces transparant en vastgelegd zijn.
5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de Geo standaarden?
 - Ja
6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de Geo standaarden?
 - Ja
7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de Geo standaarden?
 - Ja
8. Bent u het eens met de samenvatting zoals de expertgroep geeft?
 - Ja
9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie?
 - Ja, mits aan de gestelde voorwaarden voldaan is.
10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent de Geo standaarden die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van de Geo standaarden op de lijst met standaarden?
 - Nee

Krukkert, D. (Dennis)

From: GBO Forumstandaardisatie [Forumstandaardisatie@gbo.overheid.nl]
Sent: dinsdag 22 september 2009 9:11
To: Krukkert, D. (Dennis)
Subject: FW: conlstatie geo-standaarden

Van: Voermans, Frank [mailto:f.voermans@roosendaal.nl]
Verzonden: maandag 21 september 2009 16:37
Aan: GBO Forumstandaardisatie
Onderwerp: conlstatie geo-standaarden

Hallo,

hierbij de reactie van de gemeente Roosendaal op uw consultatieronde, onder GEO-standaarden:

1. Ja, met name over de toepassingsdoelen (voor welke datasets gelden de standaarden) moet meer duidelijkheid gegeven worden.
2. Ja
3. Nee, hier moet een verfijning in worden aangebracht: alleen voor zover het producten betreft die als gevolg van een wettelijke taak moeten worden opgeleverd. Niet voor een kaartje van een nieuw projectgebied dat je deelt met een buurgemeente ofzo. Wel voor een stuk dat hoort bij een besluit.
4. Ja.
5. Nee, De bruikbaarheid dient verder te worden vergroot door ook te zorgen voor een vertaling van het GML-bestand naar een kaartbeeld. Dit belemmert de toepassing van de standaard en dus de acceptatie ervan. Voor IMRO is dit geregeld, voor veel andere informatiemodellen niet. Ook voor de vertaling van objectgerichte uitwisseling naar opslag in (geo-)database moet een standaard komen, zodat niet iedereen het wiel hoeft uit te vinden
6. Ja, staat alleen in paragraaf 3.4,
7. Ja, staat alleen in paragraaf 3.3,
8. Nee, zie bovenstaande opmerkingen. Verder akkoord
9. Ja
10. Ja, zorg voor een hogere bruikbaarheid door ook standaarden voor presentatie en opslag in (geo-)databases vast te stellen.

Frank Voermans
Data-Analist

**Gemeente Roosendaal**

| Afdeling Faciliteiten
| Team Informatie Diensten
| Postbus 5000, 4700 KA Roosendaal
| (0165) 579 574
| f.voermans@roosendaal.nl
| www.roosendaal.nl

> **Ontmoeten, verbinden, samenwerken**

DISCLAIMER

Als dit e-mailbericht niet voor u bestemd is, vragen wij u dit aan de afzender te melden en het bericht uit uw bestanden te verwijderen. U mag dit bericht niet verder verspreiden.

De gemeente Roosendaal controleert haar uitgaande e-mail op aanwezigheid van virussen.



MEMO

Onderwerp Reactie Geonovum expertadvies Geo-standaarden
Aan Forum standaardisatie
Van Marcel Reuvers (Geonovum)
Datum 21-9-2009
Status Definitief

Inleiding

Geonovum is zeer verheugd met het advies van de expertgroep en kan zich prima in de aanbevelingen vinden.

Geonovum is wel van mening dat een aantal aanbevelingen zijn gedaan op basis van het uitgangspunt dat op de basislijst van open standaarden een versie van een standaard wordt vastgelegd (onze interpretatie). Hierbij heeft de expertgroep, volgens ons, rekening gehouden met het feit dat een nieuwe versie ook een hernieuwde consultatie vraagt. Dit is terug te zien bijvoorbeeld de adviezen over:

- GML 3.2.1 (ISO 19136)
- WMS
- WFS

Hierbij wordt in het expertadvies zoveel mogelijk geanticipeerd op een nieuwe versie (zodat voorlopig geen hernieuwde consultatie benodigd is) terwijl ook gekeken moet worden naar de ondersteuning van deze nieuwe versie in de markt en de migratie van de huidige versie naar de nieuwe versie. Hieronder wordt beknopt wat contextinformatie gegeven over GML 3.2.1, WMS en WFS om de versie problematiek te onderbouwen.

De reden dat GML 3.2.1 nog niet wordt ondersteund is dat veel software / tools nog niet beschikbaar zijn voor deze versie. De invoering van GML 3.2.1 dient wel spoedig ingezet te worden als eerstvolgende versie na 3.1.1. Geonovum onderschrijft hiermee het expertadvies maar heeft hierbij de zorg dat voor elke nieuwe GML versie een hernieuwde consultatie benodigd is. In de overgangperiode tussen 2 versies zal in overleg met de gebruikersgroep (in dit geval het NEN3610 stelseloverleg) vastgesteld moeten worden hoelang de overgangstermijn tussen de 2 versies van de GML-standaard moet zijn.

Voor WMS geldt dat voor WMS 1.1.1 een brede ondersteuning in de markt is. INSPIRE en ISO 19128 zijn belangrijke stimulators om over te gaan naar WMS 1.3.0. Geonovum onderschrijft hiermee het expertadvies maar momenteel is de marktondersteuning voor WMS 1.3.0 nog beperkt. Op de Geonovum website (<http://www.geonovum.nl/dossiers/inspire/geostandaarden>) is uitgelegd dat WMS 1.3.0 ondersteund gaat worden (ongeveer 20100101). Voor WMS zal ook een overgangstermijn benodigd zijn die moet worden afgesproken. Voor WFS geldt dat deze conform ISO 19142 moet gaan plaatsvinden. Deze ISO standaard is nu echter nog een DIS (Draft Implementation Standard). Hierna volgt nog F(inal)DIS en uiteindelijk IS (eind 2010). Nederland (gesponsord door Geonovum) heeft meegeschreven aan deze DIS versie om te garanderen dat de WSDL/SOAP voldoet aan de specificaties van de Overheidsservice bus (OSB). Geonovum onderschrijft hiermee het expertadvies. Op dit moment is er nog geen enkele ondersteuning (althans niet bekend) voor ISO 19142 DIS. Deze is wel aanwezig voor WFS 1.1 zoals benoemd in het Nederlands profiel. WFS 1.1 werkt met GML 3.1.1 (en niet met GML 3.2.1). Hiermee aangevende dat de versies van de verschillende geo-standaarden met elkaar kunnen samenhangen.

Met bovenstaande motivatie (als voorbeelden) wil Geonovum aangeven dat Geonovum met het werkveld moet kunnen discussiëren over de nuances van nieuwe versies van een standaard en de consequenties tussen de profielen onderling. Geonovum voorziet beheersmatige problemen indien voor nieuwe versies hernieuwde consultaties benodigd zijn.



Verzoek aan de expertgroep/forum standaardisatie

Geonovum wil een 2-tal punten ter overweging aanbieden aan de expertgroep/forum standaardisatie.

1. De huidige versies van de standaarden voor WMS, WFS en GML 3.1.1 te accepteren. Geonovum vindt dat GML4NL als profiel op GML 3.2.1 beschikbaar moet komen dat correspondeert met NEN3610 nieuwe versie overeenkomstig het advies. Geonovum onderschrijft ook de WMS en WFS adviezen en vindt dat deze in de nieuwe versie van deze standaarden terug moet komen.
Geonovum vindt echter dat de nieuwe versie samen met het werkveld moet worden vastgesteld in een bredere discussie met betrekking tot ondersteuning van een versie door softwareleveranciers en het opstellen van een overgangstermijn van een huidige naar een nieuwe versie.
2. Geonovum, nadat het de aanpassingen voor de beheerorganisatie en vrijwaringen op het intellectueel eigendom van de geo-standaarden heeft doorgevoerd, samen met het werkveld nieuwe versies mag vaststellen van een standaard of profiel zonder expert advies. Dit om een teveel aan administratief beheer voor Geonovum en het forum standaardisatie te voorkomen. Een oplossingsrichting voor dit punt wordt in het volgende kopje voorgesteld.

Beheerorganisatie auditing door forum standaardisatie

Voor een bepaald type vaststelling is het juist belangrijk om een versienummer vast te stellen, zoals bij PDF 1.7.

Deze versie is een open standaard terwijl dit voor andere versies niet geldt.

Voor de Aquo standaarden van IDSW, StuF standaarden van EGEM, Geo-standaarden van Geonovum, en mogelijk andere geldt dat deze standaarden altijd in bewerking zullen blijven. Dit betekent nieuwe versies.

Door het NOiV is Beheer en OntwikkelModel Open Standaarden (BOMOS) in ontwikkeling. Deze wordt naar verwachting eind dit jaar vastgesteld. In dit BOS wordt gerefereerd naar Ken Krechmer¹ die een model heeft ontwikkeld waarmee de openheid concreet gemaakt wordt en waarmee hij standaardisatie-organisaties kan vergelijken. In het model maakt hij onderscheid tussen de verschillende openheidsaspecten (requirements) en de verschillende gezichtspunten op standaarden. Als gezichtspunten/rollen hanteert hij de maker van de standaard, de implementator van de standaard in een product, en de gebruiker van de standaard (product waarin de standaard is verwerkt). Niet elk openheidsaspect is voor elke rol even interessant, zoals het model ook laat zien:

Requirements	Creator	Implementer	User
1. Open Meeting	X		
2. Consensus	X		
3. Due process	X		
4. Open World	X	X	X
5. Open IPR	X	X	X
6. Open Change	X	X	X
7. Open Documents		X	X
8. Open Interface		X	X
9. Open Use		X	X
10. On-going support			X

(model van Krechmer)

Oplossingsrichting

Indien een standaardisatie-organisatie, bijvoorbeeld 2-jaarlijks, wordt ge-audit op het model van Krechmer kan de standaardisatie-organisatie nieuwe versies vaststellen zonder dat een hernieuwd expert advies benodigd is.

Hiermee ontstaat minder administratief beheer aan beide kanten waarbij voor de standaardisatie-organisatie geldt dat meer flexibiliteit aanwezig is (kortere doorlooptijden voor het vaststellen van een nieuwe versie).

Geonovum vraagt aan het forum standaardisatie om dit model in overweging te nemen.

¹ Voor meer informatie over het model: Krechmer, K., Open Standards Requirements, in: Standardization research in information technology new perspectives, pp49-65, editor: Kai Jakobs, IGI Global, 2008



3.2 Vragen over hoofdstuk 1 van het expertadvies ("Inleiding")

Hoofdstuk 1 geeft een beschrijvende toelichting op de Geo standaarden.

Vraag:

1. Zijn er volgens u in deze toelichting aanvullingen of anderszins wijzigingen nodig, gezien vanuit het doel van het document (het Forum en College Standardisatie voorzien van een inhoudelijk relevante toelichting op de Geo standaarden). [paragraaf 1.1 t/m 1.4 van het expertadvies].

[Geonovum: Geen]

3.3 Vragen over hoofdstuk 2 van het expertadvies ("Toepassings- en werkingsgebied")

Hoofdstuk 2 gaat achtereenvolgens in op de onderdelen van de Geo standaarden die onder de aanbevolen standaard zouden moeten vallen, de versie die behandeld wordt, en het toepassings- en werkingsgebied.

Vragen:

2. Bent u het eens met de door de expertgroep geadviseerde versies en toepassingsgebieden van de Geo-standaarden? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens, behoudens de opmerkingen over versie(s)(beheer) zoals aan het begin van dit document is toegelicht (GML, WMS en WFS specifiek, en versiebeheer in het algemeen).]

3. Bent u het eens met het door de expertgroep geadviseerde werkingsgebied van de Geo standaarden? [paragraaf 2.3 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens]

Consultatiedocument Geo-standaarden Pagina 5/6

3.4 Vragen over hoofdstuk 3 van het expertadvies ("Toetsingscriteria")

Hoofdstuk 3 gaat achtereenvolgens in op de aspecten en criteria van openheid, bruikbaarheid, impact en potentieel, gebaseerd op een aantal subcriteria.

Vragen:

4. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de openheid van de Geo standaarden? [paragraaf 3.1 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens]

5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de Geo standaarden? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens]

Ter informatie: De generieke validator is recent opgeleverd.]

6. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de impact van de Geo standaarden? [paragraaf 3.3 van het expertadvies]



[Geonovum: Eens]

7. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake het potentieel van de Geo standaarden?
[paragraaf 3.4 van het expertadvies]

3.5 Vragen over hoofdstuk 4 van het expertadvies ("Advies van de expertgroep")

In hoofdstuk 4 formuleert de expertgroep onder zijn conclusie de overwegingen en zijn advies aan het college.

Vragen:

8. Bent u het eens met de samenvatting zoals de expertgroep geeft? [paragraaf 4.1 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens, behoudens de opmerkingen over versie(s)(beheer) zoals aan het begin van dit document is toegelicht en er is de volgende inconsistentie in het document:

De samenvatting komt niet overeen met wat in hoofdstuk 2 is gemeld:

" In het kader van versiebeheer wordt geadviseerd om bij de **volgende** versie van het Nederlandse WMS profiel over te stappen op 'ISO 19128 Geographic information - Web map server interface'."

"In het kader van versiebeheer wordt, net als bij WMS, geadviseerd om bij de **volgende** versie van het Nederlandse WFS profiel over te stappen van de OGC-standaard op 'ISO/DIS 19142 Geographic information -- Web Feature Service' (zie ook 3.1.1)"

Advies in hoofdstuk 4:

"Voor WMS en WFS moet een profiel worden opgenomen dat gebaseerd is op de respectievelijke ISO standaarden, i.p.v. de huidige profielen die gebaseerd zijn op OGCstandaarden. Voor WMS gaat het dan om ISO 19128 Geographic information (Web map server interface), voor WFS om ISO/DIS 19142 Geographic information (Web Feature Service)."

Geonovum kan zich prima vinden in het advies uit hoofdstuk 2. De opmerkingen op hoofdstuk 4 zijn al eerder verwoord in het begin van het document.]

9. Bent u het eens met het advies van de expertgroep aan het Forum en College Standaardisatie?
[paragraaf 4.2 van het expertadvies]

[Geonovum: Eens, behoudens de opmerkingen over versie(s)(beheer) zoals aan het begin van dit document is toegelicht.]

3.6 Resterende inhoudelijke opmerkingen

Vraag:

10. Is/zijn er volgens u nog andere informatie of overwegingen omtrent de Geo standaarden die aan het Forum en College Standaardisatie zou moeten worden meegegeven voor een besluit over het opnemen van de Geo standaarden op de lijst met standaarden? [paragraaf 4.3 van het expertadvies]

[Geonovum: Specifiek voor het forum en college wil Geonovum het standaardisatie-organisatie auditing model ter overweging meegeven ipv een expertadvies bij elke nieuwe versie]

Krukkert, D. (Dennis)

From: Joris Gresnigt [Joris.Gresnigt@gbo.overheid.nl]
Sent: dinsdag 22 september 2009 12:16
To: Krukkert, D. (Dennis)
Subject: FW: Openbare consultatie GEO-standaarden

Van: Ron Bloksma [mailto:Ron.Bloksma@minvrom.nl]
Verzonden: dinsdag 22 september 2009 10:06
Aan: GBO Forumstandaardisatie
Onderwerp: Openbare consultatie GEO-standaarden

Hallo

Een korte reactie op 2 vragen m.b.t. de openbare consultatie GEO-standaarden

Vraag 2

Bent u het eens met de door de expertgroep geadviseerde versies en toepassingsgebieden van de Geo-standaarden? [paragraaf 2.2 van het expertadvies]

Ik vind het jammer dat het SLD Profiel niet is meegenomen. In de ervaring van de invoering van de digitale aspecten van de Wet ruimtelijke ordening blijkt dat de mogelijkheid om te filteren op WMS-services noodzakelijk is om tot bruikbare informatie te komen voor de betrokken processen. Overigens geldt voor de toepassing ervan dezelfde 'kritiek' die ik heb bij vraag 5: het is eigenlijk nog een stap te ver voor de daadwerkelijk toepassing van deze standaard, maar als je het gebruik van WMS wil bevorderen (als DE standaard) dan is de ondersteuning van SLD ook noodzakelijk

Vraag 5. Bent u het eens met de conclusie van de expertgroep inzake de bruikbaarheid van de Geo standaarden? [paragraaf 3.2 van het expertadvies]

Niet geheel. Er is voldoende praktijkervaring en ook in de toekomst is voldoende ondersteuning te verwachten, voor de standaarden. Alleen voor de specifieke versies van de voorgestelde standaarden WFS en GML gaat dat niet geheel op. WFS 1.1 wordt amper ondersteund in operationele GIS-systemen en de kennis van toepassing ervan is zeer beperkt. Voortgaande is de conclusie van de implementatie van RO-Online en de RO Standaarden vanuit de Invoeringsbegeleiding Wro van het ministerie van VROM. We hebben daar bewust gekozen voor WFS 1.0 (met een leg uit richting Geonovum) en hebben we in december 2007 nog bewust afgezien van het gebruik van GML 3.2.1. GML 3.1.1 wordt nu langzaam aan wel gemeengoed.

Het advies van de expertgroep gebruik ISO/DIS 19142 (WFS 2.0) en GML 3.2.1 is de volgende stap, terwijl de stap daarvoor feitelijk nog genomen moet worden. Het advies is zeer begrijpelijk gezien vanuit de komst van de INSPIRE standaarden. Dan moet iedereen die stap wel zetten. Nu nog standaardiseren op pre-INSPIRE standaarden is niet zinvol. Logische consequentie is wel dat er vooralsnog (enkele jaren), veelal sprake zal zijn van 'leg uit' i.p.v. pas toe. Als het doel is om de ondersteuning van deze standaarden te bevorderen, dan is het wel een hele goed stap. Mijn punt is dan ook dat de verwoording van de expertgroep iets te rooskleurig is in deze. Maar ik zou de ingeslagen weg niet willen blokkeren.

Het gebruik van het GML4NL profiel is van groot belang!

Met vriendelijke groeten,

Ron Bloksma
Informatiearchitect Invoeringsbegeleiding Wro
Ministerie van VROM

Bezoekadres Rijnstraat 8
Postbus 30940
Interne postcode 360
2500 GX Den Haag
06 - 224 227 24

<http://www.vrom.nl/wro>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

Krukkert, D. (Dennis)

From: Krukkert, D. (Dennis)
Sent: maandag 26 oktober 2009 15:21
To: Krukkert, D. (Dennis)
Subject: FW: Consultatieprocedure GEO standaarden

Op de eerste plaats mijn verontschuldiging voor de vertraagde reactie.
Hieronder treft u de verzamelde reacties van OCW aan op de openbare consultatieronde GEO standaarden.

GEO-standaard**GML, versie 3.1.1 (expertadvies paragraaf 2.2.6)**

De ervaring is dat de uitwisseling met behulp van GML op dit moment nog de nodige inspanning vraagt. Met name voor de ontvanger van een GML bestand zijn de bestaande GIS pakketten vaak nog onvoldoende toegerust. Hierdoor gaat bij de uitwisseling informatie verloren. Hiervoor zijn oplossingen, maar die vergen veel tijd of zijn soms relatief kostbaar.

Metadataprofiel ISO 19115 2003 (expertadvies paragraaf 2.2.1)

Voor de metadatastandaard ISO 19115 geldt dat er zowel open-source oplossingen als commerciële software is waarmee de metadata kan worden bewerkt. Het Nederlandse profiel is echter nog vrij nieuw, waardoor de uitwisseling van de ene naar de andere omgeving nog niet altijd zonder slag of stoot verloopt.

**Aan: Peter Waters
Joris Gresnigt**

Betreft: Reactie Marij op expertadvies

Van: Marijteam

Bijlagen: Geen

Auteur: Albert Roorda

**Telefoonnummer 070 8886198
06-52595104**

Datum: 22sept 2009

Beste Peter, beste Joris

Zoals beloofd bij dezen een aantal opmerkingen op het expertadvies GEO standaarden. Mijn opmerkingen zijn gebaseerd op het document van Oosterom/Punter van 31 aug 2009 en op mijn ervaring met de invoering van de basisregistratie Top 10 NL, waarmee deze standaard onmiskenbaar een relatie heeft.

Een eindconclusie aangaande de aard van het advies aan het College is op basis van deze summiere beoordeling van MARIJ niet te verwachten. Marij laat aan jullie beoordeling over welke opmerkingen een rol zullen spelen in het advies aan het College.

Graag zouden wij wel geïnformeerd willen worden over de waarde, die jullie hechten aan de door ons geplaatste kanttekeningen.

ALGEMEEN

1. Het College is ingericht om adviezen te doen (geven?) over het bevorderen van interoperabiliteit. Daartoe heeft het college zeven onderwerpen benoemd die in 2009 prioriteit hebben. Welke van die zeven bij deze standaard een rol spelen en waqt die rol dan is, wordt niet echt uitgewerkt; Met name het feit dat de standaard open is, (thema 1), en de governance (thema 3) verdienen in de visie van Marij wat meer aandacht.
2. Het verdient aanbeveling de beheerspelregels expliciet te maken dat is nu niet het geval. Zie ook blz 3. Hoe gaat GeoNovum commentaar inwinnen? Met welke frequentie? Zijn die commentaren inzichtelijk? Hoe dan? Er dient een beheerprocedure te komen die gezamenlijk met de standaard aan de Commissie wordt voorgelegd.
3. Er wordt in het expertadvies onderscheid gemaakt tussen werkingsgebied en toepassingsgebied. Onderscheid niet altijd even helder. Beide begrippen worden soms voorzien van het bijvoeglijk naamwoord: "organisatorisch". Toepassingsgebied wordt expliciet gemaakt, werkingsgebied niet waardoor het onderscheid diffuus wordt.
4. Interoperabiliteit kent 3 dimensies: een organisatorische, semantische en technische dimensie. Niet altijd is in de tekst duidelijk om welke dimensie het gaat.
5. Als het werkingsgebied gevormd wordt door de bestuurslagen van de overheid welke Minister is dan aansprakelijk als het misgaat op onderwerp 2(authenticatie en autorisatie) en onderwerp 6(privacy) ?
6. Niet is duidelijk de verhouding van deze Standaard tot de basisregistraties. Is de Standaard

kaderstellend voor de basisregistraties of zijn de basisregistraties kaderstellend voor deze Standaard?

Opmerkingen per pagina

1. Heel goed is de contextbepaling in hfst 2, waarin de Standaard een plek krijgt binnen het integraal raamwerk van standaarden. Niet is helemaal duidelijk welke plek (het pyramideplaatje) Als het die plek is van de witte dwarspijl ontstaat er dan niet een probleem t.a.v. semantische operabiliteit? Immers de wetgever heeft, bv aangaande de basisregistraties Kadaster en Kadastrale Kaart en Top 10 NL een aantal begrippen gedefinieerd. waarin deze standaard slechts volgend kan zijn. Ofwel; hoe verhoudt zich de semantiek van deze standaard tot die van de basisregistraties?
2. De koptekst bij par 2.3 suggereert dat werkingsgebied en toepassingsgebied synoniemen zijn, maar is dat wel zo?
3. Hoe wordt comply or explain afgedwongen? Dit dient opgenomen te zijn in het beheerplan. Met name valt hier te denken aan de grotere gemeentes met eigen topografische diensten die een geheel eigen koers varen.
4. 3.1.1 Hier wordt Geonovum bedoeld? Waarom niet het beestje bij het naampje genoemd? Uit welke vastgelegde besluitvorming blijkt dat het beheer bij GeoNovum is belegd? En wat wordt bedoeld met de zinsaanhef: de standaard is goedgekeurd? Dat moet toch nog gebeuren?
5. Er wordt “aansluiting gezocht bij bijvoorbeeld de werkgroepen van NORA”, wat wordt hiermee bedoeld? Welke werkgroepen en wat voor aansluiting?
6. Is de standaard nu vrij verkrijgbaar of moet er voor worden betaald?: hoeveel dan? Het is het een of het ander. Een open standaard impliceert overigens niet per definitie dat die vrijelijk beschikbaar is. Een (nominale) bijdrage is geenszins onredelijk. Vreemd, dat hier nog geen duidelijkheid over is.
7. Er worden nogal wat niet gefundeerde uitspraken gedaan in het deel 3.2.1”Veel leveranciers ondersteunen de standaard” waaruit blijkt dat? “de verwachting over het toekomstig gebruik is positief” waar is die verwachting op gebaseerd?
8. In hfst 3.3. Wat wordt hier bedoeld met “ domeinen”? Toepassingsgebieden? Werkingsgebieden of wat anders?
9. Terecht wordt op blz 20 ingegaan op de beveiligingsen privacyaspecten. Welke maatregelen worden voorgesteld op dit gebied? Staan die maatregelen op papier, bv in het beheerplan?

Indien behoefte is aan nadere toelichting of overleg horen wij dat graag!

Krukkert, D. (Dennis)

From: Paul Oude Luttighuis [Paul.OudeLuttighuis@novay.nl]

Sent: woensdag 16 september 2009 21:05

To: Krukkert, D. (Dennis)

Subject: RE: Herinnering openbare consultatie WSRP, PDF 1.7 en GEO-standaarden

Dag Dennis,

Snelle lezing van de drie documenten maakt bij mij geen opmerkingen los.

Groet!

Paul